

**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Številka: U-I-114/11-17

Datum: 9. 6. 2011

**ODLOČBA USTAVNEGA SODIŠČA ŠT. U-I-114/11 Z DNE 9. 6. 2011
BISTVENI RAZLOGI ZA ODLOČITEV**

Ustavno sodišče je z odločbo št. U-I-114/11 z dne 9. junija 2011 odločilo o pobudi za presojo ustavnosti Zakona o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper ter Akta o razpisu rednih volitev v občinski svet in rednih volitev župana v Mestni občini Koper, ki so jo vložili Krajevna skupnost Ankaran, Skupnost Italijanov Ankaran in drugi.

Z odločbo št. U-I-137/10 z dne 26. novembra 2010 je Ustavno sodišče ugotovilo, da je Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij v neskladju z Ustavo. Presodilo je, da je Državni zbor s tem, ko ni ustanovil občin Ankaran in Mirna, ravnal arbitrarno oziroma samovoljno. Takšno ravnanje je pomenilo kršitev načel pravne države in splošnega načela enakosti pred zakonom, posledično pa tudi kršitev ustavnih določb, ki se nanašajo na lokalno samoupravo. Za odpravo ugotovljene protiuštavnosti je Ustavno sodišče Državnemu zboru določilo rok dveh mesecev in da predsednik Državnega zbora v dvajsetih dneh po ustanovitvi občin Ankaran in Mirna razpiše volitve v občinske svete in volitve županov v vseh štirih prizadetih občinah.

Glede Občine Mirna se je Državni zbor na odločbo Ustavnega sodišča odzval. Glede naselja Ankaran pa vse do danes še ni sprejel zakona, s katerim bi protiuštavno stanje uskladjal z Ustavo. To dejstvo kaže na njegovo selektivno in poljubno spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča. Zaradi ravnanja Državnega zbora se protiuštavno stanje glede lokalne samouprave v naselju Ankaran nadaljuje in se pravzaprav še pogloblja, saj je opustitev dolžne zakonodajne dejavnosti povzročila, da tudi volitev v Mestni občini Koper ni bilo mogoče izvesti v rokih, ki so bili predvideni z odločbo iz lanskega leta. Z vsakim dodatnim odlaganjem volitev v organe Mestne občine Koper je zato prizadeto tudi izvrševanje lokalne samouprave prebivalcev Mestne občine Koper.

Odločbe Ustavnega sodišča so obvezne. Vsebina te obveznosti je v tem, da so vsi državni organi dolžni spoštovati in izvrševati odločbe, ki jih sprejme Ustavno sodišče kot najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Le če so odločbe Ustavnega sodišča obvezne in kot take tudi

dejansko učinkujejo lahko Ustavno sodišče prizadetim posameznikom zagotavlja učinkovito varstvo njihovega ustavnopravnega položaja. S tem, ko se Državni zbor ni odzval na odločbo št. U-I-137/10, so pobudniki ostali brez učinkovitega ustavnosodnega varstva zoper njegovo samovoljno ravnanje. Zato je moralo Ustavno sodišče to varstvo zagotoviti v tej zadevi.

Zagotovitev učinkovitega ustavnosodnega varstva pravic pobudnikov bi terjala, da bi moralo Ustavno sodišče v tej zadevi poseči v razpisane volitve v Mestni občini Koper in razveljaviti izpodbijani zakon o razpisu lokalnih volitev. Namesto tega se je Ustavno sodišče odločilo za pristop, ki učinkovito zagotavlja tako pravici do volitev in lokalne samouprave prebivalcev Mestne občine Koper kot tudi uresničevanje lokalne samouprave prebivalcev Ankarana. V ta namen je Ustavno sodišče v tokratnem primeru določilo nov način izvršitve odločbe št. U-I-137/10 iz novembra 2010 in s tem vsem prizadetim zagotovilo uresničevanje njihovih ustavnih pravic.

Odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-137/10 po vsebini ni mogoče izvršiti na drugačen način kot z ustanovitvijo Občine Ankaran. Glede na to, da so bili dosedanji zakonodajni postopki za izvršitev te odločbe v Državnem zboru neuspešni, je Ustavno sodišče samo odločilo, da se ustanovi Občina Ankaran, in določilo vse potrebno za izvedbo prvih lokalnih volitev v to občino. Ob tem Ustavno sodišče ponovno poudarja, da se ustanovitev občine Ankaran obravnava z upoštevanjem meril in ustaljene prakse za ustanovitev občin, ki so veljali do Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi iz julija 2010.

Z ustanovitvijo Občine Ankaran je Ustavno sodišče dokončno zavarovalo ustavnopravni položaj pobudnikov in prebivalcev Ankarana. Vendar pa ustanovitev Občine Ankaran ne terja tudi takojšnjega operativnega konstituiranja organov te občine. Ustavno sodišče določilo, da se prve volitve v Občino Ankaran izvedejo v okviru rednih lokalnih volitev leta 2014, ker se namreč pri ustanovitvi nove občine volitve v občinski svet in volitve župana izvedejo ob prvih rednih volitvah po njeni ustanovitvi. Posledično je Ustavno sodišče odločilo, da izpodbijani Zakon in Akt o razpisu lokalnih volitev nista v neskladju z Ustavo, kar pomeni, da se volitve v Mestni občini Koper lahko izvedejo. Prebivalci Ankarana do teh volitev pravico do lokalne samouprave uresničujejo v Mestni občini Koper, v vmesnem obdobju pa bodo lahko pristojni organi pripravili vse potrebno za začetek delovanja in financiranja Občine Ankaran.

Ustavno sodišče pa je v tej zadevi posebno pozornost posvetilo tudi italijanski narodni skupnosti in njenim pripadnikom, ki živijo v Občini Ankaran. Državni zbor je sicer v postopku za ustanovitev občine Ankaran že ugotovil, da so izpolnjeni vsi pogoji za ustanovitev te občine, torej tudi pogoji za zagotovitev posebnega položaja in pravic avtohtone italijanske narodne skupnosti, Ustavno sodišče pa je v odločbi še posebej poudarilo, da imajo italijanska narodna skupnost in njeni pripadniki v Občini Ankaran vse pravice, ki izhajajo iz mednarodnopravnih obveznosti Republike Slovenije, in vse posebne pravice iz 64. člena Ustave.